

תמונת מצב בעזה מאת המתאם ההומניטרי

20-21 ינואר 2009, מעודכן לשעה 17:00

הפסקת האש, שהוכרזה על ידי ישראל ב-17 בינואר ויושמה באורח חד צדדי ב-18 בינואר, ומאוחר יותר באותו היום גם ע"י חמאס ופלגים פלסטינים אחרים (למעט החזית העממית) ממשיכה להחזיק מעמד. ישראל הסיגה את אחרון חייליה בשעות הבוקר המוקדמות של ה-21 בינואר. כוחות ישראלים מוצבים כעת לאורך גבול רצועת עזה. הפסקת האש הוכרזה בתום 22 ימים של הפצצות מהאוויר, מהקררקע ומהים; בהפגזות אלה נהרגו 1,300 פלסטינים ויותר מ-5,000 ניפצעו, מרביתם קשה.

נזק נרחב נגרם לבתי מגורים ולתשתיות ציבוריות ברחבי רצועת עזה, ומשפחות רבות איבדו את כל רכושן. כעת ניתנת עדיפות ראשונה להערכת צרכים ונזקים ולחילוץ גופות שעד כה היו בלתי נגישות בשל התמשכות פעולות האיבה. בשלב זה יתמקד המענה ההומניטרי הראשוני בשיקום ובכינון מחדש של השירותים הציבוריים הבסיסיים לתושבי עזה, בהם מים, בריאות, מזון, סיוע במזומנים, שיקום מערכת החינוך וסיוע נפשי. הסיוע יתמקד גם בהבטחת בטיחות התנועה (סימון ופינוי נפלים של תחמושת שלא התפוצצה), פינוי הריסות, תיקון תשתיות בעלות עדיפות והבטחת גישה לשירותים.

הגנה על אזרחים

ב-19 בינואר נהרג חקלאי פלסטיני מירי ישראלי ממזרח למחנה ג'באליה. באותו היום ירו חמושים פלסטינים מספר פצצות מרגמה לעבר ישראל וגם לעבר חיילים ישראלים בתוך רצועת עזה. לא דווח על נזק או נפגעים.

UNICEF וארגונים אחרים מביעים חשש מפני הסכנה הטמונה במוקשים ובנפלים של תחמושת שלא התפוצצה (UXO), שנתרו בשטחי רצועת עזה. שני ילדים פלסטינים נהרגו ב-20 בינואר בפיצוץ שניגרם על ידי תחמושת שלא התפוצצה בזמן הפעילות הצבאית בשכונת א-זייתון בנפת עזה.

שירותי החילוץ המשיכו לפנות גופות מהריסות המבנים. על פי נתוני משרד הבריאות הפלסטיני, נכון לשעה 16:00 ב-19 בינואר, עומד מניין ההרוגים הפלסטינים על 1,314, מתוכם 412 ילדים ו-110 נשים. מספר הפצועים עומד על 5,300, מתוכם 1,855 ילדים ו-795 נשים. עדיין לא ניתן לקבוע את מספר הגברים הפלסטינים האזרחים שנהרגו. תשעה חיילים ישראלים נהרגו ו-366 נפצעו במהלך המבצע הצבאי, ו-336 נפצעו, לפי נתוני משרד החוץ מנתוני מד"א עולה שארבעה ישראלים נהרגו, ארבעה נפצעו באורח אנוש, 11 נפצעו בינוני ו-167 נפצעו קל בירי הטילים.

מחסה

עזתים שנעקרו מבתיהם במהלך הלוחמה ממשיכים לחזור לבתיהם. ואולם, בשל ההרס רחב ההיקף של בתי מגורים, תושבים רבים גילו כי הם הפכו למחוסרי בית, ונאלצו להישאר בבתי המשפחות המארחות או במקלטי אונר"א. נכון ל-20 בינואר בלילה, נותרו 18,035 תושבים חוסים ב-30 מלקטים, ירידה לעומת הנתון המקביל של 29,421 חוסים שנרשם ב-19 בינואר, ומשיא של כמעט 51 אלף חוסים שנרשם ב-18 בינואר. רוב המקלטים הפתוחים ממוקמים בצפון הרצועה. המספר הכולל של האנשים שנעקרו מבתיהם בשל המבצע

הצבאי אינו ידוע. ב-19 בינואר וב-20 בינואר חילק הצלב האדום יריעות פלסטיק וכיסויים לכ-800 משפחות בתל-אל-האוה וברפיח. הארגונים CHF International ו-Mercy Corps חילקו יריעות פלסטיק בעיר עזה. קיים צורך באספקת יריעות פלסטיק, כיסויים, שמיכות, שקי שינה, מזרונים, ערכות הגיינה, חיתולים, תחבושות הגייניות וביגוד – צרכים אלה הינם בעדיפות עליונה.

בריאות

בתי החולים ממשיכים לתפקד בתפוסה מירבית, שכן פצועים רבים עדיין מאושפזים. ארגון הבריאות העולמי מדווח ש-34 מתקנים רפואיים (8 בתי חולים ו-26 מרפאות ראשוניות בקהילה) ניזוקו או נהרסו כתוצאה מנזק ישיר או עקיף שנגרם במהלך ההפגזות. מבין שמונת בתי החולים שניזוקו, שניים עדיין אינם מתפקדים נכון ל-20 בינואר. ב-17 וב-19 בינואר נערכו סיורים באזורים שלפני כן היו בלתי נגישים, בסיורים אלה התברר ש-20 מרפאות ראשוניות בקהילה ניזוקו. מספר זה עלול לגדול בעקבות ביקורים באתרים נוספים.

למרות הנזק, נכון ל-20 בינואר 50 מתוך 56 המרפאות הראשוניות בקהילה תפקדו בהיקף של 80 אחוזים. מתוך שש המרפאות שנותרו סגורות, חמש ניזוקו קשה ואחת נסגרה בשל קרבתה לאזור ברמת סיכון גבוהה. מאז הפסקת האש רוב עובדי מגזר הבריאות חזרו לעבודה, למעט אלה שעדיין עובדים בתפקידי תמיכה בבתי החולים. שירותי חיסון, טיפול טרום לידה, טיפול במחלות כרוניות חזרו לתפקוד מלא ב-50 המרפאות הראשוניות בהקילה שמפעיל משרד הבריאות הפלסטיני. המעקב וניטור התזונה התחדש בהיקף של 50 אחוזים ושירותי המעבדה ורפואת השיניים התחדשו חלקית. שירותי חינוך וקידום בריאות התחדשו בכל המרפאות הראשוניות המתפקדות. הפניות פנימיות בין המרפאות הראשוניות בקהילה ובתי החולים חודשו רק במקרים ספורים בלבד.

בנוסף לכך, כל 18 המרפאות הראשוניות בקהילה שמפעילה אונר"א חזרו לפעולה מלאה. שירותי החיסון התחדשו ב-19 בינואר במקלטי החירום של אונר"א. משרד הבריאות הפלסטיני ואונר"א יתחילו לחסן את כל הילדים בעזה עם חידוש הלימודים.

בכל אחד מהמחוזות ברצועה קיים מלאי חיסונים האמור להספיק לחודש ימים. במחסנים הראשיים של משרד הבריאות הפלסטיני קיים מלאי חיסונים האמור להספיק לשלושה חודשים. יתרת הדלק שנמצאת ברשות המחסן הראשי של משרד הבריאות הפלסטיני, בו מאוחסנים תרופות וחסונים, צפויה להספיק לחמישה ימים. בתי החולים מקבלים אספקת חשמל במשך 8-18 שעות ביממה.

המחלקה האפידמיולוגית של משרד הבריאות הפלסטיני אספה דגימות מים ב-20 בינואר. דגימות אלה נשלחו למעבדה הראשית לבריאות הציבור בעזה לניתוח איכות המים. המחלקה מחזקת את מערכת המעקב אחר מחלות מדבקות במרפאות הראשוניות בקהילה כדי למנוע התפרצות מגיפות מדבקות.

מים ותברואה

רשות המים העזתית CMWU ממשיכה לבצע עבודות תחזוקה דחופות ברשתות המים והביוב. ב-20 בינואר הקצה ארגון UNICEF 50 אלף דלק לרשות המים עבור תיקון דחוף של רשת המים. באותו היום ליווה הצלב האדום את מהנדסי רשות המים למתקן לטיהור מי שופכין שבשכונת שייח' עג'לין בעיר עזה כדי לבצע תיקונים. ב-20 בינואר חילק ארגון UNICEF 650 ערכות הגיינה משפחתיות (כל ערכה נועדה לשרת משפחה בת שש נפשות לתקופה של 2-3 חודשים). הערכות חולקו למשפחות השוהות במקלטי החירום של אונר"א ברפיח ובחאן יונס. ב-21 בינואר חילק UNICEF 1,000 ערכות נודפות באמצעות ארגונים לא ממשלתיים שמשתייכים עמו פעולה בבית חאנון ובעיר עזה. מאז ה-17 בינואר חילק ארגון OXFAM מדי יום 10 ליטר מים שחוטאו בכלור ל-30-40 אלף איש בממוצע ביום, בעיר עזה ובצפון הרצועה. בין התאריכים 12-20 בינואר חילק ACF

25 ליטר מים לאדם ביום במשך חמישה ימים בקרב 6,988 תושבים בעיר עזה, במחנה הפליטים אל-שאטי ובמחנה הפליטים ג'באליה.

מזון

אוכלוסיית עזה עדיין מתקשה להשיג מזון בשל התיקרות מוצרי המזון והמחסור בשטרות מזומנים. בנוסף למחסור במוצרי מזון בסיסיים בשווקים, הרס השדות החקלאיים תרם אף הוא למחסור במוצרי מזון מתוצר מקומית. רוב טחנות הקמח והמאפיות נותרו סגורות בשל מחסור בקמח חיטה ובגז בישול, וכתוצאה מכך נגרם מחסור בפיתות. ב-20 בינואר חילקה סוכנות אונר"א חבילות מזון בקרב 2,913 משפחות כחלק מתוכנית חלוקת המזון הרגילה. ארגון WFP חילק כ-40 טון מעוקב מזון בקרב 500 משפחות בעיר עזה, ו-235 בקרב 1,130 משפחות במרכז הרצועה.

חינוך

הסמסטר השני בבתי הספר היה אמור להיפתח ב-17 בינואר. פתיחת הסמסטר שובשה בשל המבצע הצבאי, והדבר השפיע על יותר מ-440 אלף תלמידים הלומדים בבתי הספר של אונר"א ובבתי הספר הממשלתיים. הלימודים בבתי הספר צפויים להתחדש ה-24 בינואר. בחינות סוף הסמסטר הראשון שובשו אף הן ונדחו.

חשמל ודלק

מנתוני חברת החשמל העזתית GEDCO עולה כי 40 אחוזים מהתושבים עדיין לא מקבלים אספקת חשמל. 60 האחוזים הנותרים מקבלים אספקת חשמל מקוטעת בלבד. יש צורך בהעברת חלקי חילוף וציוד נוסף, והדבר נמצא בעדיפות עליונה, וזאת כדי לאפשר לחברה לבצע תיקונים. מאז ה-7 בינואר לא התאפשרה כניסת סולר לרצועה.

המעברים

המעברים כרם שלום, נחל עוז, ארז וקרני היו פתוחים במהלך ה-20 בינואר. ב-20 בינואר התפאשרה כניסתן של 120 משאיות דרך כרם שלום, מתוכן 87 עבור סוכנויות הסיוע. 443,000 ליטר דלק תעשייתי עבור תחנת החשמל ו-199 טון גז בישול הוזרמו דרך הצינורות שבמסוף נחל עוז. שרוול המסוע במסוף קרני העביר 80 מטענים לתוך רצועת עזה. 213 טון אספקה רפואית ושלושה אמבולנסים נכנסו דרך מעבר רפיח. ב-19 בינואר נכנסו דרך מעבר כרם שלום 199 משאיות, דרך נחל עוז הוזרמו 537 אלף ליטר דלק תעשייתי ו-206 טון גז בישול. בשרוול המסוע במסוף קרני הועברו 71 מטענים לתוך רצועת עזה.

מימון

את תוכנית התגובה הראשונית ורשימה של הצרכים המידיים הזקוקים למימון ניתן לקרוא באופן מקוון באתר: http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_gaza_crisis_cap_funding_2009_english.pdf

צרכים בעלי עדיפות עליונה

פתיחת המעברים: יש להגדיל את מספר המטענים שנכנסים לתוך רצועת עזה, ובכלל זה את מספר המטענים המיועדים למגזר הפרטי. יש לפתוח בדחיפות מעברים נוספים, ובכלל זה את מעבר קרני בכדי לאפשר העברת

כמות חיטה גדולה ואת מעבר סופה כדי לאפשר העברת חומרי בנייה. יש לאפשר את כניסתם של חומרי בנייה וציוד בנייה בסיסיים לתוך רצועת עזה על מנת לאפשר את תיקון התשתיות הציבוריות והבתים הפרטיים.

מזומנים ונזילות: עד כה לא נכנס לרצועת עזה כסף מזומן, המזומנים נחוצים בדחיפות להחייאת המגזר הפרטי ולמניעת הגדלת התלות בסיוע. יש לכוון מנגנון שיאפשר העברת כספים חודשית, קבועה, וודאית של המזומנים הנחוצים. ללא מערכת בנקאית מתפקדת ברצועת עזה, מאמצי השיקום יפגעו קשות.

אספקת דלק: על מסוף נחל עוז להישאר פתוח שכן מדובר במסוף היחיד המסוגל להזרים את כמות הדלק הדרושה לתפעול התחנה ולתפקודה השוטף, וכמו כן לחידוש מלאי הדלקים השונים הנחוצים ברצועה.

הבטחת הביטחון המבצעי של סוכנויות הסיוע הפועלות בעזה: למרות שהעימות הגלוי שכח, בשטח נותרו נפלים רבים שלא התפוצצו והדבר מביל את גישת עובדי הסיוע ההומניטרי לאזורים מסויימים. גורם הביטחון, לרבות סימונם וסילוקם של נפלים, הינו מרכזי להבטחת אספקתו היעילה של סיוע הומניטרי לאוכלוסייה.